МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
**Факультет міжнародних відносин**
Кафедра міжнародних економічних відносин і бізнесу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
_____ В. Ісаєнко
«_____» _____ 2020 р.

Система менеджменту якості

# ПРОГРАМА

**фахового вступного випробування**
за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою
освітнього ступеня **«Магістр»**

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»
ОП: «Міжнародні економічні відносини»

**Програму рекомендовано**
кафедрою міжнародних економічних
відносин і бізнесу
Протокол № 4 від 04.03.2020

**СМЯ НАУ ПФВ 15.01.01(09) – 03 – 2020**

## ВСТУП

**Мета** фахового вступного випробування — визначення рівня знань за напрямами професійної діяльності та формування контингенту студентів, найбільш здібних до успішного опанування дисциплін відповідних освітніх програм. Вступник повинен продемонструвати фундаментальні, професійно-орієнтовні знання та уміння, здатність вирішувати типові професійні завдання, передбачені програмою вступу.

Фахове вступне випробування проходить у письмовій формі у вигляді **теоретичних питань.**

Фахове вступне випробування проводиться упродовж **2-х** академічних годин (**90 хв.**)

Організація фахового вступного випробування здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію Національного авіаційного університету.

## ПЕРЕЛІК ТЕМАТИКИ ПИТАНЬ

з дисциплін,
які виносяться на фахове вступне випробування
за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою
освітнього ступеня «Магістр»

### 1. ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН І БІЗНЕСУ

1. Проаналізуйте методи та об'єкт дослідження теорії міжнародних економічних відносин та її функції.
2. Розкрийте теоретичне пояснення міжнародної економічної системи: структурні рівні та складові системи, суб'єкти.
3. Охарактеризуйте суперечності розвитку міжнародних економічних відносин.
4. Теоретичний підхід до трактування МПП: його горизонтальний та вертикальний напрями.
5. Охарактеризуйте погляди А. Сміта та Д. Рікардо щодо участі країни у міжнародній торгівлі.
6. Охарактеризуйте відмінності неокласичної теорії міжнародної торгівлі від класичної.
7. Забезпеченість факторами виробництва у неокласичній теорії міжнародної торгівлі. Факторонасиченість і фактороінтенсивність. Теорема Гекшера-Оліна.
8. Теорема вирівнювання цін на фактори виробництва Гекшера – Оліна-Самуельсона.

9. Розкрийте суть теореми Столпера-Самуельсона і Т. Рибчинського щодо участі країни у міжнародній торгівлі.
10. Сформулюйте суть парадоксу Леонтьєва та висвітліть його кількісні параметри.
11. Перерахуйте та поясніть альтернативні концепції міжнародної торгівлі.
12. Поясніть теорію міжнародного життєвого циклу продукту Р. Вернона (з точки зору розробки та впровадження нововведень).
13. Охарактеризуйте головні типи світових товарних ринків: досконалої конкуренції, чистої монополії, монополістичної конкуренції, олігополії.
14. Проаналізуйте теорії міжнародної виробництва: особливості, відмінності, представники.
15. Поясніть вплив технічного прогресу на участь країни у міжнародній торгівлі. Модель технологічного розриву М. Познера.

## 2. РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

1. Поясніть що є об'єктами та суб'єктами регулювання.
2. Розкрийте основні завдання та напрями міжнародного регулювання на сучасному етапі?
3. Розкрийте суть типів ринкової стратегії країн, що розвиваються, - імпортозаміщення та експортна орієнтація.
4. Поясніть стратегію «колективної самозабезпеченості».
5. Розкрийте поняття та функції мита.
6. Охарактеризуйте режими валютних курсів.
7. Визначте передумови та економічні наслідки політики вільної торгівлі.
8. Поясніть передумови та економічні наслідки протекціонізму.
9. Визначте поняття «обмежувальна ділова практика» (ОДП) у світовому господарстві.
10. Охарактеризуйте кількісні обмеження: контингентування; ліцензування; добровільне обмеження експорту.
11. Опишіть економічний суверенітет та наднаціональне регулювання МЕВ.
12. Опишіть ТНК та інші господарські об'єднання в зовнішньоекономічній діяльності.
13. Опишіть економічний зміст та види прав інтелектуальної власності.
14. Опишіть регулювання економічної діяльності у межах Європейського Союзу.
15. Поясніть регулювання світової торгівлі у межах ГАТТ/СОТ.

## 3. ЕКОНОМІКА ТА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНИ

1. Розкрийте основні макроекономічні показники, що відображають розвиток національної економіки.
2. Охарактеризуйте природно-ресурсний потенціал України.
3. Охарактеризуйте демографічний та трудовий потенціал України.
4. Охарактеризуйте науково-технічний та інноваційний потенціал України.
5. Дайте оцінку ринку іноземних інвестицій в Україні (обсяги, структура та динаміка).
6. Визначте вплив іноземного інвестування на економічний розвиток України.
7. Проаналізуйте проблеми розвитку паливно-енергетичного комплексу (ПЕК) України.
8. Охарактеризуйте сучасний стан, основні проблеми та перспективи розвитку газової промисловості України.
9. Охарактеризуйте сучасний стан, основні проблеми та перспективи розвитку вугільної промисловості України.
10. Охарактеризуйте сучасний стан, основні проблеми та перспективи розвитку нафтової і нафтопереробної промисловості України.
11. Визначте роль, проблеми і перспективи розвитку електроенергетики України.
12. Охарактеризуйте структуру, сучасний стан та особливості розміщення чорної металургії України.
13. Проаналізуйте проблеми та перспективи розвитку АПК України.
14. Проаналізуйте зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Європейського Союзу.
15. Проаналізуйте особливості торговельних відносин Україна-Китай.

## СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

для самостійної підготовки вступника до
фахового вступного випробування

## ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

***Основна:***

1. Гальчинский А.С. Економічна методологія: логіка оновлення. – К., 2010.
2. Гальчинский А.С. Методологія глобальних трансформацій. – К., 2006.
3. Глобальна економіка XXI століття: людський вимір / За заг. ред. Лук'яненка Д.Г., Поручника А.М. – К., 2010.
4. Історія економічних вчень. У 2-х ч. / За ред. Базилевича В.Д. – К., 2005.

5. Киреев А.П. Международная экономика. В 2-х ч. – Учебное пособие. – М., 2006.

***Додаткова:***

1. Анилионис Г.П., Зотова Н.А. Глобальный мир единый и разделенный: Эволюция теорий глобализации. – М., 2005.
2. Антициклічне регулювання ринкової економіки: глобалізаційна перспектива. / За заг. ред. Лук'яненка Д.Г., Поручника А.М. – К., 2010.
3. Білорус О.Г., Лук'яненко Д.Г. Глобальні трансформації і стратегії розвитку. – К., 2002.
4. Горбачев М.С. Грани глобализации: Трудные вопросы современного развития. – М., 2003.
5. Кальченко Т.В. Глобальна економіка: методологія системних досліджень. – К., 2006.

## РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

***Основна:***

1. Міжнародні економічні відносини: Система регулювання міжнародних економічних відносин / Філіпенко А.С., Бураковський , Будкін В.С. та ін. – К.: Либідь, 2001.
2. Міжнародні економічні відносини: навч. посібник / за ред. проф., д.е.н. С.В. Сіденко. – К.: Вид–во Нац. авіац. ун–ту «НАУ–друк», 2014.
3. Новицький В.Є., Бойцун Н.Є. Управління міжнародною економічною діяльністю. – К.:ІСЕМВ НАН України, 2010.
4. Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: теорія. – К.: Либідь, 2008.
5. Бабич В.П., Лушкин В. А. Механизм регулирования инвестиционной деятельности. – Х., 2002.

***Додаткова:***

1. Мельник Т.М., Дьяченко О.В. Інституціональне забезпечення митного регулювання України в умовах євроінтеграції // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2017. – №4 (93) http://zt.knteu.kiev.ua/files/2017/03(92)/ZT_03_2017_st_02.pdf
2. Кудирко Л.П.Проблеми деінституціалізації стратегічного партнерства в умовах глобальних трансформацій // Економічний простір: зб. наук. праць. – № 117. – Дніпро: ПДАБА, 2017.– http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2017_117_3.
3. Горін Н.В. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. – К.: Знання, 2008.

4. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 р. із внесеними змінами і доповненнями - редакція від 10.04.2008. - http://zakon1.rada.gov.ua/
5. Мальський М.З. Теорія міжнародних відносин: підруч./ М.З.Мальський, М.М.Мацях.- 4-те вид., перероб. і доп.- К.; Львів: Знання; ЛНУ імені Івана Франка, 2011.

## ЕКОНОМІКА ТА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНИ

***Основна:***

1. Аналіз господарської діяльності: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2016.
2. Мельникова В.І Національний економіка: Навчальний посібник. /В.І. Мельникова – Київ: «Центр учбової літератури», 2019. – 248 с.
3. Національна економіка. Навчальний посібник. За загальною редакцією Л.С. Шевченко. – К.: Вид-во «Право», 2019. – 182 с.
4. Носова О.В. Національна економіка: навч. посібник / О.В.Носова. - К.: Центр навчальної літератури, 2019. - 512 с.
5. Чернявська О.В. Національна економіка: Навчальний посібник. – К: «Алерта», 2018.– 502 с.

***Додаткова:***

1. Дахно І.І. Зовнішньоекономічна діяльність-3 / За ред. д.е.н., проф. І. І Дахна. – К. : «Центр учбової літератури», 2018.
2. Міжнародні економічні відносини: навч. посібник / за ред. проф., д.е.н. С.В. Сіденко. – К.: Вид–во Нац. авіац. ун–ту «НАУ–друк», 2014.
3. Національна економіка: навч. посіб. / кол. авт.: Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська та ін. за заг. ред. Л.С. Шевченко. – Х.: Нац. ун-т «Юрид. акад. України», 2016. – 182 с.
4. Старостенко Г. Г., Онишко С. В., Поснова Т. В. Національна економіка: навч. посібник. – К. : Ліра-К, 2016. – 432 с.
5. Проданова Л.В. Національний економічний розвиток: концепція, механізм, ресурсне забезпечення: монографія. – Київ: «Центр учбової літератури», 2018.

**Програму розробили:**

Завідувач кафедри О. П. Степанов

Доцент М. А. Ричка

Доцент Л. М. Побоченко

*ЗРАЗОК*
*білету фахового вступного випробування*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин і бізнесу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
_____ Ю. Волошин

Освітній ступінь: Магістр
Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»
ОП: «Міжнародні економічні відносини»

**Фахове вступне випробування**
Білет № **1**

**Завдання 1.** Розкрийте суть теореми Столпера-Самуельсона і Т. Рибчинського щодо участі країни у міжнародній торгівлі.

**Завдання 2.** Охарактеризуйте режими валютних курсів.

**Завдання 3.** Проаналізуйте проблеми розвитку паливно-енергетичного комплексу (ПЕК) України.

Схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу (Протокол № 4 від 04.03.2020)

Завідувач кафедри _____ О. П. Степанов

## РЕЙТИНГОВІ ОЦІНКИ

### Виконання окремих завдань фахових вступних випробувань

| Вид навчальної роботи | Максимальна величина рейтингової оцінки (бали) |
|---|---|
| Виконання завдання № 1 | 70 |
| Виконання завдання № 2 | 70 |
| Виконання завдання № 3 | 60 |
| **Усього** | **200** |

### Відповідність рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою

| **Оцінка в балах** | | **Пояснення** | |
|---|---|---|---|
| **100-200** | **180-200** | **Відмінно** (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок) | Вступне випробування складено |
| | **150-179** | **Добре** (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок) | |
| | **100-149** | **Задовільно** (непогано, але зі значною кількістю недоліків та задовольняє мінімальним критеріям) | |
| **0-99** | | **Вступне випробування не складено** | |

**Визначення ОІР вступника на навчання за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою ОС «Магістр»**

| № пор. | Назва рейтингу | Кількість балів (max) | Порядок визначення рейтингу |
|---|---|---|---|
| 1. | Академічний рейтинг **(АР)** | **10** | Визначається за оцінками підсумкової зведеної відомості або Додатку до диплому бакалавра (спеціаліста) за 100-бальною шкалою із подальшим переведенням у 10-бальну шкалу |
| 2. | Фаховий рейтинг **(ФР)** | **200** | Визначається за 200-бальною шкалою за підсумками фахового вступного випробування |
| 3. | Рейтинг творчих та професійних досягнень (**РТПД**) | **10** | Визначається за 10-бальною шкалою за оцінкою творчих та професійних досягнень |
| 4. | Рейтинг з іноземної мови **(РІМ)** | **200** | Визначається за 200-бальною шкалою за підсумками вступного екзамену з іноземної мови |
| 5. | Особистий інтегральний рейтинг вступника **(ОІР)** | **420** | **ОІР = АР + ФР + РТПД + РІМ** |

(Ф 03.02 – 01)

**АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА**

| № | Куди передано (підрозділ) | Дата видачі | П.І.Б. отримувача | Підпис отримувача | Примітки |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | |
| | | | | | |
| | | | | | |

(Ф 03.02 – 02)

**АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ**

| № | Прізвище ім'я по-батькові | Підпис ознайомленої особи | Дата ознайомлення | Примітки |
|---|---|---|---|---|
| | | | | |
| | | | | |

(Ф 03.02 – 03)

**АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН**

| № | № листа (сторінки) | | | | Підпис особи, яка внесла зміну | Дата внесення зміни | Дата введення зміни |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Зміненого | Заміненого | Нового | Анульованого | | | |
| | | | | | | | |
| | | | | | | | |

(Ф 03.02 – 04)

**АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ**

| № | Прізвище ім'я по-батькові | Дата ревізії | Підпис | Висновок щодо адекватності |
|---|---|---|---|---|
| | | | | |
| | | | | |

(Ф 03.02 – 32)

**УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН**

| | Підпис | Ініціали, прізвище | Посада | Дата |
|---|---|---|---|---|
| Розробник | | | | |
| Узгоджено | | | | |
| Узгоджено | | | | |